

Uzasadnienie

Projekt rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego w roku 2010 stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 28 ust. 6 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2008 r. Nr 88, poz. 539, z późn. zm.).

Przyjęte w projekcie rozporządzenia regulacje opierają się na rozwiązaniach dotychczasowych, polegających na zastosowaniu zasady, że „pieniądz idzie za uczniem”, co oznacza naliczanie subwencji na podstawie liczby uczniów uczęszczających do szkół i placówek oświatowych prowadzonych bądź dotowanych przez poszczególne gminy, powiaty i samorzady województw.

W celu doprecyzowania sposobu mierzenia skali zadań oświatowych i dostosowania do nich wysokości subwencji, rozporządzenie uzależnia tę wysokość od liczby uczniów przeliczeniowych otrzymanej przez zastosowanie zróżnicowanych wag dla wybranych kategorii uczniów (wychowanków) i określonych typów i rodzajów szkół oraz wskaźnika korygującego, uwzględniającego stopnie awansu zawodowego nauczycieli.

Zastosowanie tego wskaźnika umożliwi przekazanie relatywnie wyższych kwot części oświatowej subwencji ogólnej do tych jednostek samorządu terytorialnego, w których udział etatów nauczycieli o najwyższych stopniach awansu zawodowego w relacji do ogólnej liczby etatów nauczycieli jest wyższy niż średnio w skali kraju, co przekłada się na poziom ponoszonych przez poszczególne jednostki samorządu terytorialnego wydatków na wynagrodzenia nauczycieli.

W zastosowanej w rozporządzeniu kalkulacji finansowej liczba uczniów przeliczeniowych przemnażana jest przez finansowy standard podziału subwencji (tzw. bon oświatowy). Standard ten (oznaczony symbolem „A” w załączniku do rozporządzenia) otrzymuje się dzieląc kwotę ogólną subwencji SO pomniejszoną o 0,6 % rezerwy, przez ogólną liczbę uczniów/słuchaczy/wychowanków

przeliczeniowych. Zgodnie z algorytmem podziału subwencji oświatowej na rok 2010 szacuje się, że finansowy standard A wyniesie ok. 4.361,06 zł. W stosunku do roku 2009 (4.038,81 zł) wzrośnie on o 8,0 %, tj. o 322,25 zł.

Przepisy projektu rozporządzenia w § 1 i 2 odnoszą się do całego obszaru zadań oświatowych, które realizują jednostki samorządu terytorialnego, i mają charakter obrazujący sposób ustalania poszczególnych parametrów i wag, użytych w algorytmie dla obiektywnego dokonania podziału środków części oświatowej subwencji ogólnej. Przepisy te mają więc charakter informacyjny.

W projekcie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego w roku 2010 proponuje się wprowadzenie następujących zmian w porównaniu do rozporządzenia obowiązującego w roku 2009:

- 1) wykreślenie wyrazów „szkół ponadpodstawowych”;

Od roku szkolnego 2009/2010 w systemie oświaty nie będą funkcjonować szkoły ponadpodstawowe.

- 2) zmianę źródła gromadzenia danych o etatach nauczycieli poprzez zastąpienie sprawozdań EN-3 danymi systemu Informacji oświatowej dla bazowego roku szkolnego według stanu na dzień 30 września 2009 r. i dzień 10 października 2009 r.; zmiana ta wynika z rezygnacji od 2009 r. ze zbierania danych o zatrudnieniu nauczycieli w oparciu o formularz EN-3;
- 3) doprecyzowanie za pomocą wzoru przepisów dotyczących określania statystycznej liczby uczniów;
- 4) podwyższenie wartości następujących wag:

- P_7 dotyczącej uczniów szkół ponadgimnazjalnych z 0,08 do 0,082;

Proponowana zmiana związana jest z potrzebą uwzględnienia w podziale subwencji oświatowej nowego zadania związanego z koniecznością zapewnienia samorządom terytorialnym środków na finansowanie wynagrodzeń nauczycieli przeprowadzających część ustną egzaminu maturalnego;

- P_8 dotyczącej uczniów szkół zawodowych z 0,17 do 0,19;

Propozycja zmiany wartości wagi stosowanej w odniesieniu do uczniów szkół prowadzących kształcenie zawodowe uzasadniona jest wysokimi kosztami kształcenia w tych szkołach. Należy zauważyć, że w procesie kształcenia zawodowego wdrażane są obecnie programy modułowe. Kształcenie w oparciu o te programy umożliwia prowadzenie nauczania nowoczesnego, dostosowanego do indywidualnych możliwości ucznia oraz do rzeczywistego rynku pracy. Realizacja kształcenia modułowego jest znacznie kosztowniejsza, gdyż wymaga między innymi pracy w kilkuosobowych grupach i spełnienia standardów wyposażenia technodydaktycznego poszczególnych stanowisk nauki. Kształcenie modułowe zdecydowanie wpływa na poprawę efektywności systemu kształcenia zawodowego.

5) zmianę opisów wag:

- $P_9 = 0,20$ i $P_{10} = 1,50$ przez rozszerzenie opisów wag o uczniów niebędących obywatelami polskimi korzystających z dodatkowej, bezpłatnej nauki języka polskiego, zgodnie z art. 94a ust. 4 ustawy o systemie oświaty,
- $P_{24} = 0,60$ dotyczącej uczniów klas terapeutycznych i wyrównawczych przez doprecyzowanie, że waga ta odnosi się do „ogólnodostępnych lub integracyjnych” szkół podstawowych i gimnazjów.
- $P_{28} = 4,000$ dotyczącej dzieci objętych wychowaniem i kształceniem specjalnym w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych, a także w innych formach wychowania przedszkolnego przez wykreślenie wyrazów „z zaburzeniami psychicznymi, z chorobami przewlekłymi”. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 18 stycznia 2005 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w specjalnych przedszkolach, szkołach i oddziałach oraz w ośrodkach (Dz. U. Nr 19, poz. 166) nie organizuje się kształcenia specjalnego dla tych dzieci poza zajęciami w placówkach przyszpitalnych;

6) zmianę ust. 8 załącznika do rozporządzenia, tak aby możliwe było uwzględnienie dzieci i młodzieży upośledzonych umysłowo ze sprzężonymi niepełnosprawnościami spełniających obowiązek szkolny lub obowiązek nauki poza szkołą – w ośrodku rewalidacyjno-wychowawczym, w ogólnej liczbie uczniów szkoły (dotyczy szkoły, której dyrektor zezwolił na taką formę spełniania obowiązku szkolnego) oraz przeliczanej poszczególnymi wagami z wyjątkiem liczebności uczniów ($N_{5,i}$) przeliczanych wagą $P_5 = 9,50$. Dzieci i młodzież upośledzona umysłowo ze sprzężonymi niepełnosprawnościami, spełniająca obowiązek szkolny lub obowiązek nauki poza szkołą, przeliczana będzie również tak jak dotychczas wagą $P_{36} = 9,500$ dla wychowanków ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych. Koszty specjalistycznych zajęć edukacyjnych dla ww. grupy uczniów - mających na celu zaspokojenie specjalnych potrzeb edukacyjnych wynikających z niepełnosprawności sprzężonej - ponoszą nie szkoły lecz ośrodki, w których ci uczniowie spełniają obowiązek szkolny lub obowiązek nauki.

Termin wejścia w życie rozporządzenia przewidziany na dzień 1 stycznia 2010 r. wynika z charakteru przedmiotowego rozporządzenia. Określa ono sposób podziału części oświatowej subwencji ogólnej, jaki stosowany będzie w roku 2010 przy uwzględnieniu wartości kwotowych wynikających z założeń, które zostaną przyjęte w ustawie budżetowej na rok 2010, zatem akt ten powinien obowiązywać od początku roku budżetowego.

Przedmiot regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o *działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa* (Dz. U. Nr 169, poz. 1414 oraz z 2009 r. Nr 42, poz. 337) projekt rozporządzenia zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych, w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2009 r. Nr 65, poz. 597), w związku z tym, nie podlega notyfikacji.

Ocena skutków regulacji (OSR)

1. Podmioty, na które oddziałuje projektowana regulacja

Projektowane rozporządzenie oddziałuje na jednostki samorządu terytorialnego. Wpływ projektu uzależniony będzie od zakresu zadań oświatowych realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego, mierzonych liczbą uczniów i wychowanków szkół i placówek oświatowych oraz od struktury zatrudnienia nauczycieli w podziale na poszczególne stopnie awansu zawodowego.

2. Konsultacje społeczne

Projekt zostanie skierowany do zaopiniowania przez związki zawodowe w trybie przewidzianym w ustawie z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 854, z późn. zm.) i partnerów społecznych, tj. przez:

- 1) Business Centre Club – Związek Pracodawców;
- 2) Chrześcijański Związek Zawodowy „Solidarność im. ks. Jerzego Popiełuszki”;
- 3) Forum Związków Zawodowych;
- 4) Komisję Krajową NSZZ „Solidarność 80”;
- 5) Konfederację Pracodawców Polskich;
- 6) Konfederację Stowarzyszeń Nauczycielskich;
- 7) Konferencję Związków Zawodowych Górnictwa w Polsce;
- 8) Krajową Izbę Gospodarczą;
- 9) Krajową Radę Rzeczników Konsumentów;
- 10) Krajową Sekcję Oświaty NSZZ „Solidarność”;
- 11) Krajowe Forum Oświaty Niepublicznej;

- 12) Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Pracowników Schronisk dla Nieletnich i Zakładów Poprawczych;
- 13) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych;
- 14) Ogólnopolskie Stowarzyszenie Kadry Kierowniczej Oświaty;
- 15) Ogólnopolskie Stowarzyszenie Niepublicznych Szkół Muzycznych I i II Stopnia;
- 16) Ogólnopolskie Stowarzyszenie Pracowników Resocjalizacji;
- 17) Polską Konfederację Pracodawców Prywatnych Lewiatan;
- 18) Polski Związek Logopedów;
- 19) Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym;
- 20) Polskie Towarzystwo Walki z Kalectwem;
- 21) Sekcję Krajową Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność”;
- 22) Sekcję Oświaty KNSZZ „Solidarność 80”;
- 23) Sekretariat Konferencji Episkopatu Polski;
- 24) Społeczne Towarzystwo Oświatowe;
- 25) Stowarzyszenie Oświatowców Polskich;
- 26) Towarzystwo Wiedzy Powszechnej;
- 27) Wolny Związek Zawodowy „Sierpień 80” Komisja Krajowa;
- 28) Zarząd Główny Związku Nauczycielstwa Polskiego;
- 29) Zarząd Główny Związku Rzemiosła Polskiego;
- 30) Zarząd Główny Związku Zakładów Doskonalenia Zawodowego;
- 31) Zarząd Krajowy Związku Zawodowego Nauczycieli Średnich Szkół Leśnych w Polsce;
- 32) Związek Zawodowy Pracowników Oświaty i Wychowania „Oświata”;
- 33) Związek Zawodowy „Rada Poradnictwa”.

Projekt rozporządzenia zostanie przekazany do opinii Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

3. Wpływ projektowanej regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie spowoduje dodatkowych skutków finansowych dla budżetu państwa bowiem dzieli ono kwotę części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego, której wysokość określona jest w ustawie budżetowej. W projekcie ustawy budżetowej na rok 2010, zaplanowano część oświatową subwencji ogólnej w wysokości 35.009.597 tys. zł, tj. wyższej o 4,8% w stosunku do kwoty części oświatowej subwencji ogólnej określonej w ustawie budżetowej na rok 2009 (33.399.798 tys. zł).

Na podstawie danych statystycznych o liczbie uczniów (wychowanków) oraz etatów nauczycieli przyjętych do naliczenia wstępnych kwot części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2010, szacuje się, że podział kwoty 35.009.597 tys. zł (pomniejszonej o 0,6% rezerwę) w podziale na poszczególne rodzaje jednostek samorządu terytorialnego ukształtuje się następująco:

- gminy	20.796.989 tys. zł,
- powiaty	13.298.391 tys. zł,
- samorządy województw	704.158 tys. zł.

Szacuje się, że kwota części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2010 przypadająca na jednego ucznia przeliczeniowego w poszczególnych szczeblach samorządów wzrośnie w porównaniu do roku 2009 średnio o ok. 8,0%.

Szacunki powyższe mogą ulec zmianie w przypadku zmian danych o liczbie uczniów (wychowanków) oraz liczbie nauczycieli posiadających poszczególne stopnie awansu zawodowego w porównaniu do danych przyjętych do naliczenia wstępnych kwot części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2010.

4. Wpływ projektowanej regulacji na rynek pracy

Projektowane rozporządzenie nie będzie miało wpływu na rynek pracy.

5. Wpływ projektowanej regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Projektowane rozporządzenie nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

6. Wpływ projektowanej regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Projektowane rozporządzenie nie będzie miało wpływu na sytuację i rozwój regionalny.